

ΜΑΘΗΜΑ 49

Η ΠΟΡΚΙΑ ΚΑΙ Ο ΒΡΟΥΤΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η Πορκία, η σύζυγος του Βρούτου, όταν έμαθε το σχέδιο του άντρα της να δολοφονήσει τον Καίσαρα (ή: για τη δολοφονία του Καίσαρα), ζήτησε ένα μαχαιράκι μανικιουρίστα τάχα για να κόψει τα νύχια της και αυτοτραυματίστηκε μ' αυτό, καθώς της γλίστρησε δήθεν τυχαία. Έπειτα ο Βρούτος, αφού κλήθηκε στην κρεβατοκάμαρά από τα ξεφωνητά των υπηρετριών, ήρθε για να τη μαλώσει, γιατί τάχα (κατά τη γνώμη του) είχε κλέψει την τέχνη του μανικιουρίστα. Σ' αυτόν η Πορκία είπε κρυφά: «αυτό δεν είναι μια ασυλλόγιστη πράξη μου, αλλά μια ξεκάθαρη απόδειξη της αγάπης μου για σένα που μηχανεύεσαι τέτοιο σχέδιο: Θέλησα δηλαδή να δοκιμάσω με πόση ηρεμία θα σκοτωνόμουν με σιδερένιο εργαλείο, αν το σχέδιό δεν σου πήγαινε κατ' ευχήν».

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ			
Α΄ ΚΛΙΣΗ		Β΄ ΚΛΙΣΗ	
Porcia -ae	Θ	Brutus -i	A
ancilla -ae	Θ	vir, viri	A
sententia -ae	Θ	consilium, -ii/i	O
Γ΄ ΚΛΙΣΗ		cultellus, -i	A
uxor, -oris	Θ	officium, -ii/i	O
unguis, -is	A	cubiculum, -i	O
clamor, -oris	A	factum, -i	O
tonsor, -oris	A	indiciu, -ii/i	O
amor, -oris	A	animus, -i	A
Caesar, -aris	A	ferrum, i	O

ΕΠΙΘΕΤΑ
Β΄ ΚΛΙΣΗ
tonsorius, -a, -um
temerarius, -a, -um
certus, -a, -um
aequus, -a, -um

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ	ΕΙΔΟΣ
Talis, -is, -e	Δεικτική
Ego, tu	Προσωπική, α΄ και β΄ πρόσωπο
Qui, quae, quod	Αναφορική
Is, ea, id	Οριστική
Hic, haec, hoc	Δεικτική
Meus, -a, -um	Κτητική, α΄ πρόσωπο
Suus, -a, -um	Κτητική, γ΄ πρόσωπο

PHMATA	
Vulnero, vulneravi, vulneratum, vulnerare	1
Voco, vocavi, vocatum, vocare	1
Obiurgo, obiurgavi, obiurgatum, obiurgare	1
Reseco, resecai, resectum, resecare (μετοχή μέλλοντα resecaturus –a –um)	1
Interficio, interfeci, interfectum, interficere	3
Cognosco, cognovi, cognitum, cognoscere	3
Posco, poposci, postulatum, poscere	3
Elabor, elapsus sum, elabi (αποθετικό)	3
Praeripio, praeripui, praereptum, praeripere	3

Inquam (ελλειπτικό)	
Volo, volui, - velle	
Interimo, interemi, interemptum, interimere	3
Cedo, cessi, cessum, cedere	3
Venio, veni, venitum, venire	4
Molior, molitus sum, moliri (αποθετικό)	4
Experior, expertus sum, experiri (αποθετικό)	4

quasi unguium resecandorum causa: βραχυλογική φράση που εκφράζει παραβολή. Ισοδυναμεί με την υποθετική-παραβολική πρόταση: **quasi (Porcia) unguium resecandorum causa cultellum posceret:** Λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης (α' όρος σύγκρισης είναι η κύρια πρόταση με ρήμα το poroscit). Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο quasi και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (posceret), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (poroscit), για να δηλώσει το σύγχρονο στο παρελθόν.

cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το poroscit. Εισάγεται με τον cum τον ιστορικό-διηγηματικό, ο οποίος υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια και δημιουργεί ανάμεσά τους μια σχέση αιτίου και αιτιατού. Εκφέρεται με υποτακτική, που κάνει φανερό τον ρόλο του υποκειμενικού στοιχείου. Συγκεκριμένα, με υποτακτική υπερσυντελικού (cognovisset), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (poroscit) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

quod tonsoris praeipuisset officium: δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το venit. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο quod και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί εκφράζει υποκειμενική αιτιολογία. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού (praeipuisset), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (venit) και δηλώνεται το προτερόχρονο στο παρελθόν.

quam aequo animo me ferro essem interemptura: δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση, μερικής αγνοίας, που λειτουργεί ως αντικείμενο του απαρεμφάτου experiri. Εισάγεται με το ερωτηματικό επίρρημα quam και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί θεωρείται ότι η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της δευτερεύουσας πρότασης. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας (essem interemptura), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου, (volui, μέσω του απαρεμφάτου experiri), και δηλώνεται το υστερόχρονο στο παρελθόν.

si tibi consilium non ex sententia cessisset»: δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο si, γιατί είναι καταφατική. Με εξάρτηση από το experiri, που με τη σειρά του εξαρτάται από το volui, σχηματίζεται εξαρτημένος υποθετικός λόγος της ανοικτής υπόθεσης (1ο είδος) στο μέλλον. Συγκεκριμένα, στην υπόθεση έχουμε υποτακτική υπερσυντελικού (cessisset) και στην απόδοση πλάγια ερωτηματική πρόταση (quam aequo animo me ferro essem interemptura).

Τρόπη σε ανεξάρτητο υποθετικό λόγο:

Υπόθεση: si [...] non ex sententia cesserit (οριστική συντελεσμένου μέλλοντα)

Απόδοση: quam [...] interimam?? (ευθεία ερώτηση - οριστική μέλλοντα)

Ασκήσεις

1. Να μεταφερθούν οι παρακάτω ρηματικοί τύποι στον τύπο που σας ζητείται για τον καθένα, στη φωνή που βρίσκονται (Να ληφθεί υπ' όψιν το υποκείμενο όπου χρειάζεται):
interficiendo: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα

cognovisset: β' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού

resecandorum: το απαρέμφατο μέλλοντα

poposcit: η αφαιρετική του σουπίνου και το απαρέμφατο παρακειμένου

elapso: το απαρέμφατο μέλλοντα

praeripuisset: το γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα σ

molientem: το β' ενικό οριστικής μέλλοντα

experiri: το γ' ενικό υποτακτικής υπερσυντελικού

essem interemptura: το β' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας

cessisset: το α' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου

2. Να μεταφερθούν οι παρακάτω τύποι στις πτώσεις που ζητούνται για το καθένα:
uxor: η δοτική πληθυντικού

viri: η κλητική ενικού

consilium: η γενική ενικού

unguium: η αφαιρετική ενικού

clamore: η αιτιατική ενικού

tonsori: η γενική πληθυντικού

officium: η δοτική ενικού

temerarium factum: η αιτιατική πληθυντικού

certissimum indicium: η αφαιρετική πληθυντικού

aequo animo: η ονομαστική πληθυντικού

3. [...] **unguium resecandorum causā** :: να εκφρασθεί ο σκοπός με τους άλλους γνωστούς τρόπους.

4. **non est hoc [...] temerarium factum meum, sed certissimum indicium amoris mei erga te tale consilium molientem:** Να μεταφερθεί η πρόταση σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση από το Porcia dixit.